

The Human Exhibit

”The first pygmy has been secured!”

Orden tillhör affärsmannen och missionären Samuel Phillips Verner och är hämtade från ett brev skrivet 1904 till Louisiana Purchase Exposition. Verner befann sig i dåvarande Kongostaten när han säkrade sitt fynd. Syftet med resan: att hitta en pygmé till världsutställningen i Saint Louis samma år.

The Human Exhibit är en fortsättning på konstnären EvaMarie Lindahls pågående arbete *At the Zoo*, i vilket hon undersöker djurparken och dess maktstrukturer. Den senaste delen i detta projekt visar Lindahls intresse för hur människan inte endast beskådat sin värld, utan även blivit beskådad.

Mannen som Samuel Phillips Verner förde till USA hette Ota Benga, och blev ett verktyg i det för tiden så populära fenomenet människoutställningar. Tanken på att ställa ut människor uppfattas idag som märklig, och redan när det begav sig kritiserades företeelsen. Men människoutställningar är inte unika för tiden runt förra sekelskiftet. Så sent som 2006 – hundra år efter att Ota Benga ställdes ut på Bronx Zoo – visades massajer upp på Kolmårdens djurpark.

I *The Human Exhibit* intar Ota Benga en central roll. Hans historia präglas av rotlöshet, utanförskap och hemlängtan. När skärvorna av Bengas livsöde tar form i EvaMarie Lindahls teckningar framträder också en större berättelse, den som rör vår Europeiska historia. Frågan som väcks är oundviklig: hur många fick betala priset för vår framfart?

Verket *De Skævojede* visar tre japanska geishor från en människoutställning på Zoologisk Have i Köpenhamn 1902. Borta är det till synes vilda, och pilbågar har ersatts av tekoppar. Japanerna framstår som hemmahörande i en civiliserad kultur, vilket kan förklara varför staketet som separerade dem från publiken var mycket låga jämfört med de staket som användes då mera ”vilda” folk ställdes ut.

Flera av verken på *The Human Exhibit* består av tecknade tidningsartiklar. Genom att teckna det skrivna söker EvaMarie Lindahl ny förståelse för det som rapporterats om människoutställningar. De tecknade artiklarna fungerar som bevis för de olika uppfattningar som ventilerats. Sammantaget berättar texterna om publikens fascination för den utställda människan.

Trots de tekniska landvinningar som gjorts sedan människoutställningarnas storhetstid, verkar vår syn på den andre som exotisk inte ha förändrats. Fascinationen – *eller är det en längtan?* – för det vilda bär vi fortfarande med oss.

Henrik Dahl, journalist